

חכמינו בדורתיך

גליון צ' • שנה ב'

פרשת שלח
תשפ"ו לפ"קהוצאה לאור
חידושי תורה
של בעלי בתים
העושים תורתם
קבע ומלאכתם
עראי

מדור תורתם קבע

תפלת שרה אמנו הגין בעד יהושע להינצל מעצת המרגלים

ויקרא משה להושע בן נון יהושע.

איתא במסכת סנהדרין (ק"ז), אמר הקב"ה יו"ד שנטלתי משירי עומד וצווח כמה שנים, עד שבא יהושע והוספתי לו, ע"ש.

ויש להעיר קצת, דמשמע מזה דרך על ידי שניטל היו"ד משמה של שרה, היה באפשר להוסיף אותו על שמו של יהושע. ולכאורה מה ענין זה לזה, ולמה לא היה באפשר להוסיף אות אחת על שמו של יהושע בכל אופן.

ואפשר לומר, דאכן כן הוא, שרק משום שאותו האות היה שייך לשרה, לכן היה בו תועלת להציל את יהושע מעצת המרגלים, וכדנבאר ואזיל.

והיינו דכיון שעתה נצטרף בשמו של יהושע אות אחד של שרה אמנו, הנה מעתה אם ח"ו היה יהושע נכשל בעצת המרגלים, היה הפגם עולה גם לשרה אמנו, בהיות שאות אחת משמה הקדושה היתה בשמו של יהושע בשעת החטא, ועל כן ניתן להאמר שבאותה שעה שניתן האות יו"ד של שרה ליהושע, הצטרפה שרה אמנו להתפלל על יהושע משמי מעל שינצל מעצת הרשעים האלו, כדי שלא יתחלל שמה.

וניתן להוסיף בזה, דיפה כחה של שרה אמנו להתפלל עבור בניה, ששרה אמנו היתה הראשונה שבאמהות שהרבתה להתפלל שתוכל להעמיד

- המשך בעמוד ב' -

מבוא: בשער התורה

אדם כשר שיגין עליו בזכותו

היש בה עץ אם אין. פירש"י אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו. מאז ומתמיד ידוע בקרב ישראל גודל כחו של האדם כשר וצדיק שכולם נזונים בזכותו, וכאמרם ז"ל כל העולם כולו זון בשביל חנינא בני, ונשמרים מכל דבר רע ופגע רע בזכותו של הצדיק המגין על העיר, ועוד בימי אברהם אבינו, כאשר התפלל על אנשי סדום שהיו רעים וחטאים לה' מאוד, אמר לו הקב"ה שאם יהיו צדיקים בתוך העיר יגיננו בזכותם על כל העיר ויתבטל הגזירה, ובמסכת בבא בתרא מבואר שלומדי תורה פטורין מלשלם מכס כיון שהם 'נטורי קרתא', שבזכותם נשמר העיר.

ומעשה שהי' אצל מרן הרה"ק בעל ישמח משה זי"ע שבאחרית ימיו באו ראשי הקהילה באוהעל בטענה אליו על מה שאינו מתפלל ביחד עמהם בבית הכנסת, אלא מתפלל בחדר מיוחד כידוע מנהגו בקודש, וכן מנו עוד כמה דברים שמדרך האב"ד לעשות להקהילה והוא אינו עושה כן, ועל כן רצו למנוע ממנו השכירות הקצובה לו מאת הקהל. ענה להם הישמח משה האם אכן תחשבו שאין אני עושה כלום לטובת הקהילה, צאו נא וחשבו כמה שריפות היו במשך ה"ח שנים האחרונות, ואם הפילה אשה במשך אלו השנים, ואם היה מקרה שאב ילוח רח"ל את זרעו לקבורה, ואם כן מגיע לי שכר בתור שומר העיר, ואכן בדקו וראו והכירו כי כדבריו כן הוא, שבזכותו הגדול

ניצלו במשך השנים מאלו הדברים שהיו רגילים בקהילות אחרות, וכמובן ששוב לא הפריעו לו עוד בעבודתו הקדושה.

וגם אצל נכדו מרן הרה"ק בעל ייטב לב זי"ע הוה עובדא, שפרצה מגיפה ל"ע בעיר ורבים חללים הפילה, ונתאספו כל הקהל בבית הכנסת להעתיר אל ה' לעצור בעד המשחית, והייטב לב דרש בפני הציבור במילין לצד עילאה, ובתוך הדרשה אמר שמי שירגיש שהמחלה תוקפתו ל"ע, יצייר לעצמו את צורתו של הייטב לב וינצל, והשמועה עשתה לה כנפיים והתפשטה עד לגויי הארץ, וכמו שכתב נכדו הגה"צ מלאפוש זצ"ל בהקדמת שו"ת אבני דק בזה"ל, ובטל מהם גזירות רעות והמתיקם, וגזר אומר ויקם, מסגולת פני קדשו (כידוע) חלו קרובים ורחוקים"ם עכ"ל, וכוונתו ברחוקים"ם על גויי הארץ. ובספר גדולת יהושע (ח"ב אות סה) מביא העובדא באופן אחר, שראש העיר קרא להייטב לב בשעת המגיפה ואמר לו שבשום אופן לא יבאו אליו החסידים על יום טוב כדי שלא יביאו אתם המחלה 'כאלערע', וענה לו הייטב לב שבעיר סיגעט לא היה המגיפה וגם לא תהיה, וכאשר יצא מחדרו של ראש העיר שאל מהראש הקהל הרה"ח ר' משה ארי' פריינד ז"ל 'מה אמרת לי, ור' משה ארי' חזר על דבריו שאמר שבעיר סיגעט לא היה ולא יהיה הכאלערע, ענה הייטב לב ואמר 'אזוי האב איך געזאגט, נער בלייבט נער און מקח בלייבט מקח', ואז בהושענא רבה בשעת הדרשה אמר בהושענא נפש מבהלה

- המשך בעמוד ב' -

שכל אחד שייציר לפניו צורתו לא יגיע אליו החולי.

ודבר נפלא ונורא כתב הרה"ק ר' יצחק אייזיק מקאמארא זי"ע בספרו נוצר חסד על מסכת אבות (פ"ד מ"ז) רבי ישמעאל בנו אומר החושך עצמו מן הדין פורק ממנו איבה וגזל ושבוטת שוא, והגס לבו בהוראה שוטה רשע וגס רוח, ונעתיק מקצת לשון קדשו, עיין אבות דר' נתן אברהם אבינו עשה צדקה תחלה ואח"כ משפט, בזמן ששני בעלי דינים באו לפני אברהם אבינו בדין ואמר זה חייב לי מנה, היה אברהם אבינו מוציא מנה שלו ונותן לו, ואח"כ אמר סדרו דיניכם וסדרו, וכיון שנתחייב אמר תן המנה שנתתי לך, ואם לאו אמר להם חלקו מה שנתתי לכם והפטרו לשלום, ודוד עשה משפט תחלה, כיון שנתחייב א' הוציא מנה משלו ונותן, ולמה עשו הצדיקים כך, כי מי שיש לו באמת אמונה באלקי ישראל שאין שום דבר קטן וגדול מקרה, ולא לחנם אירע טענות אלו ביניהם, ולא לחנם בא לפניו משפט זה, אם לא שהוא חייב ג"כ בדבר ומחייב את נפשו, ובפרט ראש הדור או ראש העיר ומורה הוראות צריך לידע ולהאמין שכל מה שבא לפניו הן דיני ממונות או איסור והיתר, ובפרט תערובות אור"ה או להוציא טריפה מפיו, הכל בסיבתו, כי אם לא היה הוא חייב והיה צדיק גמור לא בא לפניו כאלה ולא היה אירע שום דבר רע בכל העיר.

והצדיק החסיד מוה"ר משה אב"ד בק"ק באנדיאן [אביו של הרה"ק ר' אברהם מרדכי מפניטשוב זי"ע, חותנו של הרה"ק מקאמארא זי"ע] בן אחיו של הגאון מוה"ר אלעזר אב"ד דאמשטרדם גיסו של רבינו אלימלך מליזענסק, אמר קודם פטירתו ששלשים שנה היה רב ולא אירע כתם באשה, ולא שאלה בפסח, ולא שאלה מענייני תערובות אור"ה, ולא שרפה נפל בעיר. וזהו דברי התנא הגס לבו בהוראה, מתמה עליו התנא, שוטה, היאך יהיה זה רשע וגס רוח, שהרי בכל אלה אתה חייב שאתה רשע, ואחר כל זה יש לך גסות הרוח, ושפל רוח יתמוך כבוד ואריכות ימים עכ"ל.

ואף בימינו אלה ידוע שזכתה העיר בני ברק לברכה מיוחדת מהחזון איש

כלל ישראל, ובודאי היתה מתפללת שיתנהגו כראוי בקדושה ובטהרה. וכמו כן מצינו שהדליקה נרות בכל ערב שבת, וכמו שאמרו ז"ל (הובא ברש"י בראשית כד, יז) שהיה הנר דולק משבת לשבת, ובודאי היתה מתפללת בשעת הדלקת הנרות, כמנהג בנות ישראל הכשרות שבכל דור ודור, ומאחר שהיא היתה הראשונה בדבר זה להתפלל עבור בניה עד סוף כל הדורות בחיים חיותה, על כן כחה יפה גם עתה להתפלל בעד בניה, ועל כן עצה טובה היתה זאת לצרף לשמו של יהושע אות אחת משמה של שרה, שעל ידי זה התפללה שרה ביחוד על יהושע שינצל מעצת מרגלים, וקיבל הקב"ה את תפלתה, ונשאר יהושע בצדקתו ובקדושתו.

ובסגנון הזה יש לומר בפשיטות יותר, דהנה לכאורה יש לדקדק עוד בדברי הגמרא, דלמה הוצרך להודיענו שהיו"ד צווח ועומד 'כמה שנים', הלא עיקר הדבר הוא שהוא צווח ועומד על שניטל משמה של אותה צדיקת.

אמנם יש לומר דהיא הנותנת, שמכיון שהאות יו"ד היה צווח כל אותן השנים משעה שניטל משרי, למה אבד זכותו להיות מצורף לשמה של אותה צדיקת, כל תפלותיו של כל אותם השנים לא עלו ריקם, ועל כן זכה להצטרף לשמו של אותו צדיק יהושע בן נון.

והנה כי כן נמצא, שעל ידי שקיבל יהושע אותו שהיה עומד וצווח זה כמה שנים, שברצונו להיות נקבע בשמו של צדיק, על ידי זה היה בטוח להנצל מעצת המרגלים, כי מעתה עמד לו האות הזה לעזר שלא ישל בעצת מרגלים, כי אם יחטא יהושע כיתר המרגלים, הרי יאבד שמו וזכרו כשארי המרגלים, וילכו כל התפלות של האות יו"ד שהיה עומד וצווח זה כמה שנים לאיבוד. ועל כן שפיר בחר משה דייקא בהאות הזה, שידע ברוח קדשו רוב התפלות שצווח היו"ד לפני השי"ת על רצונו להתדבק בשמו של צדיק, והיה בטוח התפלות הרבות שהתפלל האות הזה לפני קונו, וגם התפילות שהתפללה שרה אמנו כל השנים בעד כלל ישראל, להגן בעד יהושע בן נון שינצל מעצת מרגלים.

(הרה"ח ר' ברוך מרדכי מארקאוויטש הי"ו)

לכבוד לומדי תורתך שעשועי

[שלמדו רק עבשיו הגמ' במס' שבת ד' קנ:]

גלגולו של המקושש שתיקן חטאו

במסכת שבת דף קנ ע"ב (וכן בירושלמי שם פט"ו ה"ג) מובא מעשה בחסיד אחד שיצא לטייל בכרמו בשבת, וראה שם פירצה אחת בגדר שדהו, וחשב בשבת לגדרה במוצאי שבת, ואמר החסיד תיכף, 'הואיל שבשבת חשבתי לגדרה, שוב איני גודרה לעולם'. מה עשה הקדוש ברוך הוא, הצמיח לו אילן 'צלף', שהוא אילן גדול וחשוב בעל ענפים הרבה, שממנו נסתמה הפירצה, ומהצלף ההוא היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו כל ימיו, שהוא הוציא שלוש מיני פירות, אבינות וקפריסין ולולבין [ענפים הרכים של אילן].

והנה איתא במסכת בבא קמא (דף קג ע"ב) דכל מקום שאמרו 'מעשה בחסיד אחד', הכוונה היא או לרבי יהודה בן בבא או לרבי יהודה ברבי אילעאי, וגם אודות חסיד זה מובא בשם האריז"ל בספר 'ליקוטי הש"ס' (דפוס ירושלים תשמ"ד, מסכת שבת עמ' יח ד"ה מעשה) וב'ספר הגלגולים' (פרק לה), ובעוד ספרי קדמונים ז"ל, שחסידי זה היה התנא רבי יהודה בן אילעאי. אך הוסיפו לגלות צפונות וסתומות, שהוא היה גלגולו של צלפחד, שהוא היה המקושש שחילל שבת והמיתו אותו במדבר [ככתוב בפרשתן], ונתגלגל לעולם שנית כדי לתקן חטאו, ועל ידי שעמד בנסיון של חילול שבת, זכה לתקן מה שפגם, ונצמח לו אילן 'צלף' אחד, וזה רמזו בשמו 'צלף חד'. ומלפנים מת על חילול שבת, ועתה על ידי תיקון זה בשמירת שבת, היתה פרנסתו שלא יהא עני חשוב כמות.

ומרן ה'חתם סופר' זצ"ל בחידושיו על מסכת שבת (שם ד"ה ועלתה בו צלף) הביא דברי ספר הגלגולים אלו, וסיים: "והוא פלא".

(הרה"ח ר' וואלף זיכערמאן הי"ו - אוצר פלאות התורה)

הוא מוסיף והוא מפרק

הלימוד זכות של משה רבינו בשעת חטא העגל

ראיתי בגליון פ' נשא בשם כ"ק אדמו"ר מווען שליט"א בחג השבועות בענין מה שפרחה נשמתו של ישראל בשעת מתן תורה אבל לא נשמתו של משה רבינו, והי' למשיב נפשי.

וראיתי בדברים נכונים בהוספת נופך מה שפי' באלשיך הקדוש, כי ידבר אלקים את האדם וחי, דהמכוון בזה להגיד מעלת משה רבינו, כי ישראל פרח להם נשמתם בשמעם דברי ד' והוצרך להחיותם על ידי טל של תחית המתים, כי לא עצרו כח לקבל שפע הנבואה, אבל משה רבינו נשאר עומד 'חי' עכתו"ד.

ובגמרא מס' שבת (דף קמו.) מבואר דפסיקת הזוהמא הוא מה שהטיל הנחש בחוה, וידוע כי צורך המיתה הוא כדי שיתבטל זוהמת הנחש הקדמוני, ובעת ששמעו הדברות פרחו נשמתם, וזה הי' הפסיקת הזוהמא, ודוקא עם טל של תחיית המתים החי' להם, כי זה הי' דוגמת המיתה, ובעת החטא העגל חזרה הזוהמא, אולם משה רבינו נשאר חי בעת הדברות אנכי ולא יהי' לך. נמצא לפי זה כשחטאו בעגל היה זה לימוד זכות, לי צוית ולא להם, כי בחטא העגל נמשך לישראל עוד מזוהמת הנחש, ומכיוון שלא פרחו נשמת משה רבינו, לא שייך אצלו לפי ערך ההפסקת הזוהמא, הגם כי מחציו ולמעלה הוא איש האלהים, אבל מחציו ולמטה הוא בערך כמו שאר בני אדם.

(הרב יעקב יצחק יאקאבאוויטש שליט"א - מח"ס אורייתא לישראל)

היין שהקפיד הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע לשתות בפסח

במה שכתב העורך הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו במבוא לגליון פ' נשא אודות סוחר יין באיראפע, הנני להוסיף שזקני הרה"ח ר' יונה פריעדמאן ע"ה ממוזשוי היה סוחר יין ועשיר גדול וביתו היה פתוח לרוחה לכל אורח, והיה שולח יין הרבה לבעלזא להרה"ק מהרי"ד זי"ע.

הרבה צדיקים ביקרו בביתו של ר' יונה, ובתוכם הרה"ק מאוסטילע זי"ע, ורבינו הקדוש בעל דברי יואל מסאטמאר זי"ע, וכן מרן רבינו הברך משה זי"ע, ועוד צדיקים.

אני ביקרתי בסקווירא אצל הרבנית הצ' טראנא ע"ה, שהיתה אשת חבר של כ"ק אדמו"ר מסקווירא זצ"ל, שהיתה בת הרה"ק מאוסטילא חתן הרה"ק ר' ישכר בער מבעלזא, ואמרתי לה ששמי יונה פריעדמאן אחר זקני ממוזשוי, אמרה לי פעסער וויין און פעסער געלט האט דער זיידע געשיקט קיין בעלזא.

ר' יונה זכה לבנים ת"ח מופלגים, ובתוכם הגאון האדיר ר' אברהם אהרן פריעדמאן הי"ד בעל מחבר של הגדה בית אהרן, הגדה נפלאה בשמונה פירושים ע"ד פרד"ס.

וכאמור היה רגיל לשלוח יין לבעלזא, והרה"ק מבעלזא זי"ע היה מקפיד לשתות בפסח רק מיין, בשנה אחת הי' רוח סערה שהחריבה כל הכרמים ולא היה לו מאין להביא יין לרבו, ולבו כאב לו מאוד על שאינו יכול להחזיק במנהגו, ומאין יהיה להרבי יין על פסח, אך כאשר הגיע לבעלזא ורצה לספר להמהרי"ד שנבצר ממנו להביא יין, הרגיעו המהרי"ד ואמר לו שעדיין נשאר לו יין מאשתקד ואין לו מה לדאוג.

בצאתו משם סיפר לו המשב"ק שהיה כאן דבר פלא, שבשנה שעברה צמצם הרה"ק מהרי"ד על היין, ולא הניח להשתמש בהן בשפע ובהרחבה כמו שהיו רגילין כל השנים, ולא הבינו סיבת הדבר, שהרי כולם ידעו שר' יונה מביא יין מחדש בכל שנה ושנה, אבל עכשיו נודע הדבר שהרבי ידע מראש שבשנה הבאה לא יביא יין מחדש, והשיג שיהיה לו יין על פסח.

אחר יום טוב בהפרדו מרבו, הזכיר את עצמו ושאל לו רבי מה יהיה עם פרנסה, ענה לו בברכת קדשו שלא ידאג, אלא יטע כל הכרמים מחדש והשי"ת יעזור. וכך הוה, שלשנה הבאה כבר הביא מהיין החדש לבעלזא כמימים ימימה.

(הרה"ח ר' יונה פריעדמאן הי"ו)

מבוא: בשער התורה

- המשך מעמוד ב' >

זצ"ל שלא יפלו שם פצצות האויב, ואכן כל ימיו אשר חי ואף שנים רבות אחרי כן הגין זכותו על העיר באופן מפליא פלאות, כן יעזור ה' הלאה שם ובכל המקומות. וכן נפוצים סיפורים רבים בקרב תושבי העיר 'נתיבות', מקום מגוריו של הרה"ק ר' ישראל אבוחצירא זצ"ל 'הבאבא סאלי', שראו בחוש האיך שזכותו מגין על העיר לינצל מפגעי האויבים.

ומסופר שבתקופת מלחמת העולם הראשונה היה העיר בעלזא במקום מסוכן ביותר, סמוך לחזית המלחמה, ומטעם זה אכן עזב הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע את העיר והלך לראצפערט ומשם למונקאטש כידוע, ובעוד שעדיין היה בעיר והופרחו הפצצות באופן מאוים, עמד הרה"ק מבעלזא זי"ע אצל חלון הבית הכנסת ועיניו נשואות למרום, ועשה בידו כעין סימן של 'הפרחה', כאילו מפריח דבר, ובאופן פלא לא נזקו תושבי העיר מהפצצות. זכותו הגדול הגין על העיר להיות משומר ומוגן בלי צרה ועקתא.

ובשעת מלחמת העולם השני' כאשר האויב התקרב לבא לשערי ארץ ישראל, התכנסו צדיקי הדור בראשות הרה"ק ר' שלמה'קע מזוועהיל זי"ע והרה"ק משטעפינעשט זי"ע והרה"ק בעל שומרי אמונים זי"ע ועוד, והרקיעו שחקים בתפילה אצל הציון הק' של האור החיים הק' זי"ע בהר הזיתים שבזכותו הגדול ינצל כל היישוב ממזימות האויב, ואכן זכו לרחמי שמים בזכות הצדיקים ונצלו מצפרי הרשעים.

וכהנה וכהנה מלאים ספרי קורות הדורות בגודל הכח והזכות של הצדיקים שכולם ראו בעליל היאך שבגללם מתברכים כל תושבי העיר, וכאשר העידו צדיקים שעוד חמש מאות שנה קודם שירדה לעולם נשמתו הקדושה של הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליענסק זי"ע כבר ירדו השפעות טובות לעולם בזכותו, ויהי רצון שנזכה גם אנחנו ליהנות מהשפעות הצדיקים החיים והמתים, זכותם יגן עלינו עדי נזכה שיקוצו וירננו שוכני עפר בב"א.

(הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו)

דבר בעתו

לרגל ריבוי שמחות הנשואין ב"ה באלו הימים דבר בעתו מה טוב שילוב הפסוק בפרשתן עם כל השבע ברכות

והימים ימי בכורי ענבים וגו'

יש לשלב פסוק זה עם כל הז' ברכות בעניני שמחת חתן וכלה.

בורא פרי הגפן - בהחופה מתחילים בבורא פה"ג, ובכל שבע ברכות מסיימים בבורא פה"ג, נמצא שהימים האלו שבעת ימי המשתה הם בכורי ענבים.

שהכל ברא לכבודו - יין מנסכים על המזבח, להראות אף שהיין יכול לגרום לשכרות ודברים רעים כמ"ש הרואה סוטה וכו' יזיר עצמו מן היין (דרך אגב, אמר האמרי אמת דמדה טובה מרובה, לכן בעת נישואין שותים יותר יין ודל), צריכים לזכור אף יין הנראה לחוץ כדבר הנמוך אבל גם זה ברא לכבודו, (רמז קטן - גמר היין נקרא נתבשל כידוע, מלת בשל ר"ת 'שהכל ברא לכבודו', המרגלים טעו בזו דארץ ישראל לא נתנה רק לשבת בה אלא לעשות בו רצון ה', דגם ארץ ישראל ברא לכבודו, לכן רמזו עליהם לזכור זאת - והימים ימי בכורי ענבים, כמו ענבים צריכים אזהרה יתירה שברא לכבודו וכו'.

יוצר האדם - בילקוט הראובני יש מדרש דאילו לא חטא המרגלים הי' נתקן עכשיו חטא אדם הראשון, ובמגלה עמוקות פ' בזה והימים ימי בכורי ענבים דחטא של אדה"ר הי' ע"י ענבים, חתן וכלה גם מתקנים חטא של אדה"ר, פ' יוצר האדם.

אשר יצר - בפירות ביכורים ושאר מצות התלויות בארץ באו להראות שלד' הארץ ומלואה, ובשלה"ק המועדים נתקנו דוקא בזמן גמר הפירות לזכור כאשר האדם משמח עם הפירות שלא כוחי ועוצם ידי עשו לי החיל הזה, וביותר צריך לזרז במקום שיש מעשה ידיו, היינו כשלוקח ענבים ועושה בהם יין אז יש מקום לחשוב הלא בכוחי וידי זכיתי לזה, ובה טעו המרגלים באמרו אפס כי עז העם כאילו דביאת הארץ תלו במלחמת כחם, לכן רמזו להם והימים ימי בכורי ענבים, אל תחשוב שאתם יכולים לעשות כלום כמו שיכול בעל היין לחשוב בעשיית יינו, וגם אצל זווג של אדם יש מקום לטעות ולומר אני הוא שברתי לעצמי זווג זה וכו', אשר יצר את האדם בצלמו, בהבריאה אתה מודה שהוא רק מוד', אז תדע דגם בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד, גם הזווג שלך רק מוד' בלא כחך.

שוש תשיש - ענבים יכולים לאכול כשהוא חי, ואחר זמן כשנעשה יין גם יכולים לשתות, אבל בזמן שהיין עומד לבשל אי אפשר לשתות ולאכול מהם, ממש זה נעשה בשובם של המרגלים, יום ט' באב הי' יום רגיל ויום טוב, הם הפכו יום זה לבכיל של דורות ונדחת יום זה, ובעת שיבא הגאולה אז שוב יתהפך יום ט"ב ליום טוב, והימים ימי בכורי ענבים הם עשו הימים האלו כמו ענבים שתחילתו וסופו טוב אבל באמצע לא, שוש תשיש ותגל העקרה, כמו העקרה שבעת שממתין להולד אז נחשב כמו נדחה מכל, בקיבוץ בני' לתוכה אז יהי שוב שמחה, משמח ציון בבני'.

שמח תשמח - מה הגפן הזה החיים נשענים על המתים, דבר פלא ראיתי בחסד לאברהם - ראדאמסק בפרשתן, כד חמא משה וכו', משה רבינו ראה שכלב בן יפונה ילך לקברי צדיקים אז בוודאי יהי לו ישועה ע"י הצדיקים שבקש אבותי בקשו עלי רחמים, אבל יהושע בענותנותו לא ילך לקברי צדיקים לכן ראו לתת לו הוספת ה' על שמו עיי"ש, והימים ימי בכורי ענבים, רמזו להמרגלים שיסמוכו על זכות אבות, וגם בייט"ל בפרשתן למטה אבותם תשלחו האריך שמשה ביקש שילכו רק בזכות אבות ולא בזכות עצמם וכו', שמח תשמח וכו' כשמחך יצריך בג"ע מקדם בזכות האבות בג"ע.

אשר ברא וכו' - בפרדס המלך ראיתי רמז ענבים ר"ת עם נשע בד' מגן עזריך, ומשמל' דחת"ס אמרו ענבים ר"ת עת נבנה בית יבוא משיח, תמוז ואב הי' במרגלים ועתידים להיות קיץ הגאולה, ימי בכורי ענבים, אין אומרים שירה אלא על היין, לעתיד לבוא יהי שירה אמיתי על היין, מהרה ישמע בערי יהודה וכו', ראיתי בס' אוצרות יוסף להגאון ר' יוסף ענגל ז"ל דרשה ארוכה מאד בענין ל"ג בעומר, הוד - הודאה זוכה לחמשה קולות דקול החמישי בכתוב קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה "קול" אומרים הודו, החמשה הוא הודו הוד הודאה, ולכן בשבת תפלת שמו"ע נמצא דהברכה החמשה הוא מודים והאריך שם בהרבה ענינים, חשבתי דלכן נוהגים לעשות גם בשבת שמחה יתירה, דבשבת תפלת מודים הוא חמשה ושמחה והודאה וכו', אשר ברא ששון ושמחה חתן וכלה וכו' קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, ועכשיו הברכה שמבקשים מהרה ישמע בערי יהודה, באמת היינו צריכים לומר עכשיו הקול החמישי קול אומרים הודו, אבל בגלות אין אנתנו יכולים לשיר כראוי, מהרה ישמע בערי יהודה וכו' ליום שכולו שבת אז יהי הקול החמישי בשלימות, (גם יהודה הי' מצד יעקב דור חמישי, יעקב ראובן שמעון לוי ויהודה - ישמע בערי יהודה)

[אמרתי פעם, יש גמ' לעולם ימכור כל מה שיש לו וישיא בתו לת"ח, ובמקום אחר נאמר ימכור מה שיש לו ויקח מנעלים לרגלו, פשט הוא אם אכן מצא לבתו ת"ח, אז יקוד כל כך עד שצריכים לקנות מנעלים חדשים.....]

(הרה"ח ר' מרדכי דוד עסטרייכער הי"ו)

מעשה רב

היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ

סיפר לי מו"ח הרה"ח ר' מאיר צבי דייטש ע"ה יליד וואדקערט, שבכ"ב סיון שנת תש"א נסתלק הגה"צ ר' ישעי' פאלאק זצ"ל אב"ד וואדקערט, שהיה גאון עצום ולוחם מלחמת ה' בתוקף ועוז, וקודם הלוי' היו שם קצת חילוקי דעות בין חברי הנהלת הקהילה בנוגע להתמנותו של בנו ה"ה הגה"צ ר' משה מרדכי זצ"ל [חותנו של יבדלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר מוויניץ שליט"א], שהיו מצדדים לכאן ולכאן, שהרבה מבני הקהילה היו 'אויבערלענדישע אידן', והוא זצ"ל היה מהחסידיים, ולא יכלו להגיע לעמק השוה, ובעודם עסוקים בענין הלוי' הופיע בהדרתו האויטא של מרן רביה"ק מסאטמאר זצ"ע שבא להשתתף בהלוי', ותיכף כאשר ראו שרבינו הגיע הרימו כולם ידיהם באמרם עתה יגמר הדבר לטובת בנו של הרב, שהיה ידוע דעת קדשו של רבינו זצ"ע באופן כללי שיש למנות בנו של הרב הקודם למלאות מקומו באופן שהוא הגון וראוי לכך.

ואכן כך הוה, שרבינו זצ"ע נשא הספידו על הרב המנוח, ובתוך דבריו אמר עה"פ בפ' השבוע היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, ופירש לפי הענין על פי מה שפירש"י עץ מרמז על אדם כשר, היש בה עץ, כשיש עדיין האדם כשר בחיים חיותו הרי טוב, ואם אין, שנפטר לבית עולמו, והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, אז יש להתחזק ולקח למלאות מקומו מפרי, דהיינו מבניו.

ובדרך אגב, כשהי' אז בוואדקערט נכנס לביתו של מו"ח הרה"ח ר' יעקב אהרן דייטש ע"ה מראשי הקהילה דשם, ור' יעקב אהרן ע"ה פתח בפניו הארגז שהי' מונח שם הון תועפות, ואמר לרבינו שיכול ליקח משם ככל אשר ירצה בלי שום הגבלה, שאל אותו רבינו האם הוא נוהג להפריש מעשר כספים, ענה שהוא נותן הרבה יותר ממעשר לצורך צדקה, אמר רבינו שאעפ"כ יש להפריש מעשר כספים ואחר כך אפשר ליתן יותר מזה לצדקה, והפריש רבינו מעשר מהכסף שהיה שם ולקחה לצורך צדקה.

(הרה"ח ר' אברהם ישעי' קליין הי"ו)

טעל: 845.210.6668 | פקס: 845.314.8486
אימעי'ל: chelkeiny@gmail.com

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אין אימעי'ל, שיקט א אימעי'ל צו: chelkeiny@gmail.com

להכניס דברי תורה בתוך הגליון ולהערות והארות:

צו באקומען דעם גליון יעדע וואך אין אימעי'ל, שיקט א אימעי'ל צו: chelkeiny@gmail.com

הגליון נערך ע"י מכוון קונטרס
מו"ה אברהם ישעי' קליין
מו"ה יואל הכהן מאשקאוויטש
מו"ה משה אברהם לייפער
מו"ה שלמה הערשקאוויטש

דברים

חלקינו בתורתך